

Kopia till:

Nordiska Museet
Värmlands Museum
Kulturndn i
Hagfors kn
Inskrivningsmynd
vid Sunne
Tingsrätt
efter laga kraft
(med bevis därom)
Lekmannastyrelsen
Lantm enh
Jur enh
Planenh
Länsantikv
Pressen - SR/LR
Akten

Byggnadsminnesförklaring enligt lagen (1960:690, senaste lydelse 1976:440) om byggnadsminnen av f d bessermerverket med blåsmaskinrum inom Hagfors Järnverk, stadsäga 575 GR, Hagfors kommun, Värmland

Fråga har väckts om att förklara angivna byggnad för byggnadsminne. Underrättelse därom har skett genom skrivelse den 12 oktober 1987 till inskrivningsmyndigheten vid Tingsrätten i Sunne. Därjämte har förslag till skyddsföreskrifter upprättats.

Fastighetens ägare, Uddeholm Tooling AB, och byggnadsnämnden i Hagfors kommun har förklarat sig inte ha något att erinra mot en byggnadsminnesförklaring. Ägaren har också godkänt de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Samråd har skett med riksantikvarieämbetet och Värmlands museum.

Delg kvitto

Ifrågavarande byggnad bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anse såsom synnerligen märklig.

RAA

Byndn i Hagfors

På grund härav och med beaktande av vad i övrigt framkommit i ärendet förklarar länsstyrelsen, enligt 1 § lagen om byggnadsminnen, byggnaden för byggnadsminne.

I samband härmed meddelar länsstyrelsen, enligt 2 § nämnda lag, följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får ej rivas eller flyttas.
2. Byggnaden får till sitt yttre inte byggas om eller förändras på annat sätt.
3. I bessermerverket och blåsmaskinrummet får åtgärder inte vidtas som medför ingrepp i befintliga planlösningar, fasta inredningar eller maskinell utrustning.

Postadress
651 88 KARLSTAD

Besöksadress
 Växnäsgatan 5-7
 Malmtorpgatan 4-6
 Norra Klaragatan 4

Telefon
Växel 054-19 71 00
Direktval 054-19 7.....

Telex
66198
LSTVARM S

Postgiro
3 51 87-4

4. Underhållsåtgärder som berör byggnadens exteriör liksom underhåll av äldre fast inredning skall utföras på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Råd och anvisningar i dessa frågor lämnas av länsstyrelsen.
5. Det område som markerats med röd begränsningslinje på den till dessa föreskrifter hörande kartan skall hållas i värdet skick och får inte ytterligare bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig ändring.

Om ändring av byggnadsminne i strid mot skyddsföreskrifterna finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd därtill.

Enligt 14 § nämnda lag gäller detta beslut omedelbart och utan hinder av att det har överklagats.

Uppllysning hur man överklagar, se bilaga (formulär 10).

Beslut i ärendet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut deltog länsråd Beckman, ordförande, ledamöterna Kristina Andersson, Roland Arnesson, Ove Eriksson, Sten Fogde, Stig Gustafsson, Sune Johansson, Helmer Karlsson, Göthe Knutson, Gullan Lindblad, Lars-Inge Nyström och Eric Persson samt suppleanterna Bo-Göte Jordansson, Kjell Eriksson och Hans Gustafsson.

I den slutliga handläggningen har deltagit länsantikvarien Hillgren, föredragande, förste länsassessorn Bylund, juridiska enheten, länsarkitekten Andersson, planenheten ävensom överlantmätaren Magnusson, lantmäterienheten.

Rune Beckman

Rune Beckman

A. Hillgren

Anders Hillgren

Bilagor:

Beskrivning av byggnadsminnet
Avdrag av adresskarta/plankarta
Hur man överklagar

Bilaga till byggnadsminnesbeslut

11.392-1388-87 f d Bessemerverket med blåsmaskinrum inom Hagfors Järnverk, stg 585 GR, Hagfors kommun, Värmland

Uddeholmsbolaget - ombildat till aktiebolag 1870 - beslöt att anlägga ett modernt och fullständigt järnverk vid Hagforsen, belägen vid Uvåns utlopp i sjön Vermullen. Utvecklingen av de nya götstålsprocesserna, Bessemer och Martin, skulle följas upp av bolaget, och en rad nya anläggningar visade sig nädvändiga. Samtidigt ansågs en koncentration av ett tjugotal hyttor och smedjor i Uddeholmsbolagets ägo önskvärd. 1873 påbörjades byggnadsarbetena vid Hagfors och i den första etappen uppfördes två masugnar och ett bessemerverk. Anläggningen har successivt vuxit ut och förnyats i flera etapper, och efter andra världskriget har järnverket blivit så gott som fullständigt nybyggt.

Bessemerverket i Hagfors invigdes 1880 och har två konvertrar, vilka numera är tagna ur drift. År 1858 hade konsul G F Göransson vid Edskens masugn i Gästrikland lyckats utarbeta och förbättra Henry Bessemers metod att genom inblåsning av luft i smält tackjärn färska detta till stål. För processens utförande hade Bessemer uppfunnit en päronliknande, kring två tappar stjälpbar ugn. Bessemerkvertrarna i Hagfors hämtades från Gustafsfors bruk. Den förnämliga blåsmaskinen är tillverkad i Sunnemo efter konstruktören, ingenjör G Atterbergs ritningar. I bessemerverket tillverkades stål enbart som ett led i en s k duplexprocess. Stål framställt enligt bessemermetoden lämpar sig endast för produktion av olegerade produkter. Järnet nedblåstes sålunda till låg kolhalt i bessemerverket och överfördes därefter till induktionsugnarna i elektrostålverket, där det färdigställdes och vanligen legerades.

Att denna fotokopia
överensstämmer med
originalet bestyrkes
På tjänstens vägnar

Postadress
651 86 KARLSTAD

Besöksadress
 Växnäsgratan 5-7
 Malmstorgsgatan 4-6
 Norra Klaragatan 4

Telefon
Växel 054-19 71 00
Direktval 054-19 7...

Telex
66198
LSTVARM S

Postgiro
3 51 87-4

armullen

HAGFORS

Blinkenberg

Brandstr.

Yrkeskola

Uvar

503

Pens. M.

Skola

Stadshü

Polisstr.

Alderd. hem

Järnverk

Brukskontor

STN

Örbäck

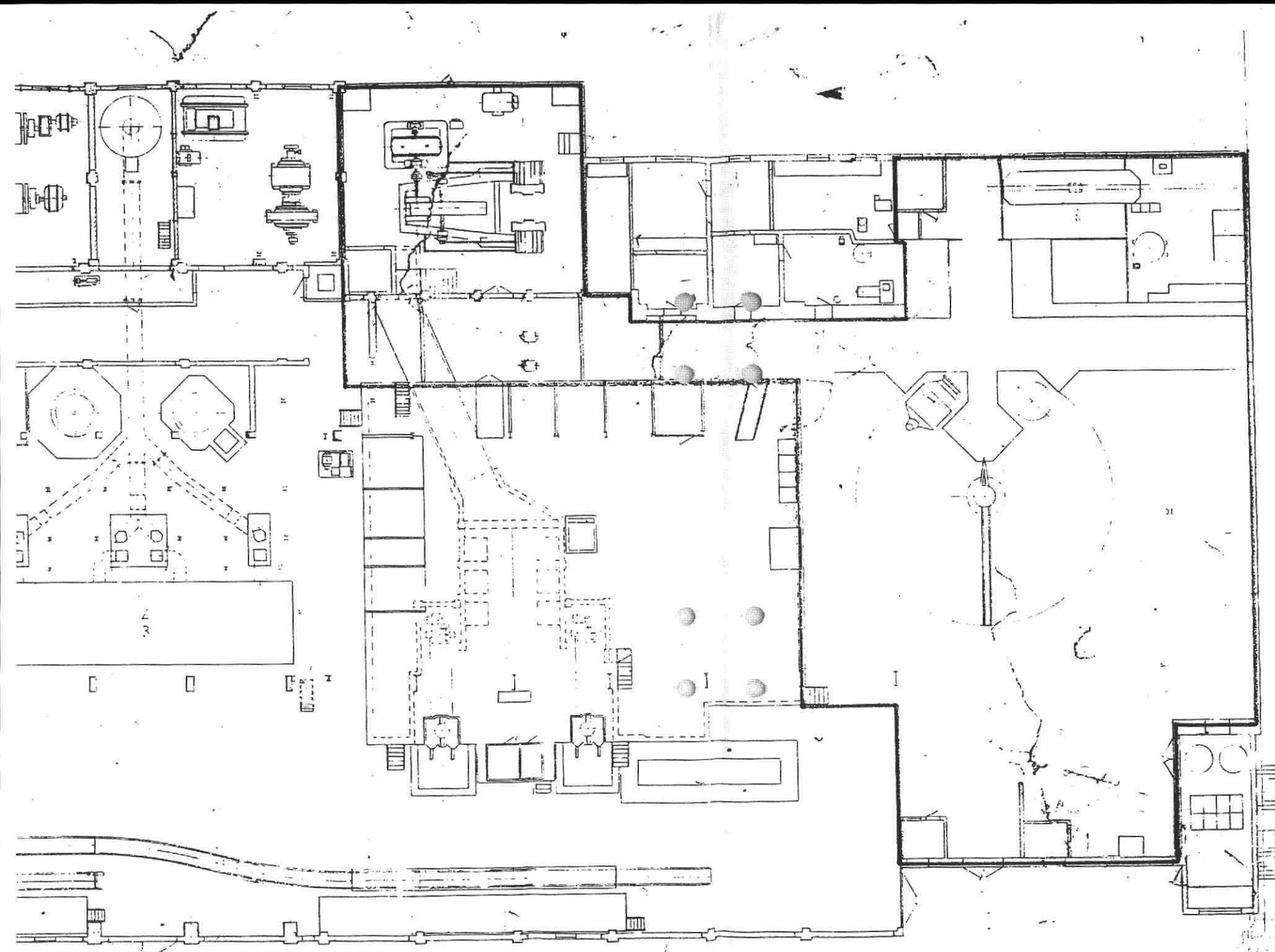
Björkliden

636

147.12

Postväsendet i Värmland
län beaktat 25/ 1988
Ej gästerna vägnar *Konrad*

Byggnadsstyrelsen i Värmland
 25/ 1988
 F&S anstalts vägnar
M. Lind